

Pedagogisch klimaat Driestroom Gezinshuis Woonst Noordburgum

(versie 4 / mei 2025)

MISSIE, VISIE EN KERNWAARDEN

MISSIE

De missie van ons gezinshuis is de jeugdigen die (tijdelijk) niet meer thuis kunnen wonen, perspectief te bieden, binnen een zo normaal mogelijke omgeving, waar zorg, behandeling en begeleiding wordt geboden door vaste opvoeders. Onze missie is jeugdigen weer zo veel mogelijk gelukkig maken en kans te geven om zich te ontwikkelen tot stabiele volwassenen.

Door onze ervaringen in de hulpverlening is ons gebleken dat jeugdigen over het algemeen niet zijn gebaat bij een plaatsing in een leefgroep waar ze te maken krijgen met wisselende groepsleiding/verzorgers, verschillende diensten en veelal ziekte of uitval van personeel om andere redenen. Naast de verzorgers komen ze in aanraking met nog veel meer mensen zoals de technische dienst, schoonmakers, managers en wat er nog meer voorkomt. Gezien de hechtingsproblemen bij onze doelgroep en het grote risico op hospitalisatie, een onwenselijke situatie. In pleeggezinnen wordt regelmatig een plaatsing beëindigd omdat de problematiek te heftig is of omdat er een te grote inzuiging in het eigen systeem plaatsvindt. Het doorplaatsen van jeugdigen is een bekend probleem binnen de jeugdhulpverlening en is ontwrichtend voor hen. Onze missie is daarom ook om ons aandeel te leveren door zelf een gezinshuis te runnen. In groter perspectief om te bevorderen dat het aantal gezinshuizen in Nederland verder wordt vergroot en het aantal leefgroepen binnen grote instellingen wordt verkleind. Daarnaast dat er minder jeugdigen in pleeggezinnen worden geplaatst die daar minder goed op hun plaats zijn.

VISIE

Ons gezinshuis biedt jeugdigen en hun systeem op een laagdrempelige, ongedwongen en huiselijke wijze, adequate zorg:

- normalisatie van “het wonen” is uitgangspunt, speciaal waar nodig wordt toegepast.
- een jeugdige heeft behoefte aan continuïteit, voorspelbaarheid en veiligheid.
- dat bereiken we door zelf altijd aanwezig te zijn en in uitzonderlijke gevallen vaste vervangers die bekend zijn voor de jeugdigen de zorg waar te laten nemen.
- bieden van passende dagbesteding en vrije tijds besteding
- acceptatie van de jeugdigen zoals ze zijn
- maximaal onderzoeken waar de capaciteiten liggen bij een jeugdige
- perspectief bieden op de lange termijn in zelfontplooiing van de jeugdige

- gezinshuisouders zijn tijdelijke opvoeders en komen nooit in plaats van ouders/verzorgers
- het hele systeem rond de jeugdige moet (zo veel als mogelijk) worden betrokken.

Wij vinden het belangrijk dat jeugdigen die (tijdelijk) niet meer thuis kunnen wonen, het gevoel krijgen dat ze worden gezien, niet in de steek worden gelaten en de hulp krijgen die ze nodig hebben. Dat kan het beste binnen kleinschaligheid, door vaste verzorgers zodat de jeugdigen voelen dat ze gewenst zijn. Werken aan zelfvertrouwen en normalisatie van contacten met het netwerk van oorsprong is daarbij van het grootste belang.

Ontschuldigen van jeugdigen is voorwaarde binnen onze visie, zij kunnen er niets aan doen dat ze in de situatie zitten waarin ze zitten.

KERNWAARDEN

- het gewone leven
- openheid
- transparantie
- eerlijkheid
- denken vanuit mogelijkheden
- positief
- idealisme

Het gewone leven, de dag doorlopen zoals dat in een gewoon gezin ook gebeurt.

Openheid in wat we doen en wat we zeggen.

Transparantie in wat we laten zien en horen, eerlijkheid naar elkaar toe

Denken vanuit mogelijkheden in plaats vanuit beperkingen of handicap

Positief zijn over jezelf en over je omgeving

Idealisme vanuit ons om een thuis te bieden

DOELGROEP EN METHODISCHE ONDERBOUWING

OMSCHRIJVING VAN DE DOELGROEP

Onze doelgroep bestaat uit (LVB)jeugdigen in de leeftijd van 4 t/m 18 jaar.

De kenmerken van deze doelgroep zijn, naast de eventuele cognitieve beperkingen, vooral de beperkingen in het sociaal aanpassingsvermogen en de langdurige of chronische behoefte aan ondersteuning. De aanwezige problematiek wordt vaak versterkt door psychosociale problematiek (zoals bijv. ADHD, ASS en hechtingsproblematiek). Bij de groep kinderen en jongeren die in aanmerking komen voor het gezinshuis is sprake van (ernstige) gedragsproblematiek waarbij continue sturing, co-regulatie, behandeling, ondersteuning en toezicht nodig is. Op het gebied van de sociale redzaamheid hebben zij veel hulp nodig.

Gezien de setting gezinshuis, aanwezigheid van kwetsbare kinderen en eigen kinderen van de gezinshuisouders, gelden de volgende contra-indicaties.

- Ernstige gedragsproblemen, zoals fysieke agressie of ander ernstig risicovol gedrag dat de andere bewoners of het gezinshuis kunnen beschadigen.
- Ernstige verslavingsproblematiek, wanneer die een belemmering vormt voor het wonen binnen de context van het gezinshuis.
- Ernstige psychiatrische problematiek wanneer die een belemmering vormt voor het wonen binnen de context van het gezinshuis.
- Ernstige seksuele problematiek wanneer deze een risico oplevert voor de jongere zelf of anderen binnen de context van het gezinshuis.

In het algemeen valt te zeggen dat bij elke aanmelding individueel wordt beoordeeld of een plaatsing mogelijk is. Naast bovengenoemde zaken zal worden gekeken naar samenstelling van het gezinshuis op dat moment en of er geboden kan worden wat nodig is.

METHODISCHE ONDERBOUWING

Omdat we te maken hebben met een doelgroep waar de nodige problematiek zich manifesteert en wij transparant willen werken, geldt de volgende methodische onderbouwing.

Onszelf

Als eerste brengen we onszelf mee. We hebben veel ervaring in de verzorging en behandeling van jeugdigen. Het is belangrijk om te begrenzen. Dat is wat jeugdigen vragen en nodig hebben. Begrenzen is veiligheid. In gedrag maar ook in omgeving en afspraken. Leeftijdsadequaat en passend bij niveau. Jeugdigen die in de afgelopen jaren bij ons waren geplaatst, ontbrak het aan begrenzing. We willen de jeugdigen leren dat er grenzen zijn, dat ze ook zichzelf moeten leren begrenzen. Dit met het oog op de toekomst maar ook zeker in het heden. Weten wat wel en wat niet kan, is de basis voor verdere hulp en ondersteuning. Een positieve en uitnodigende houding is een volgend kenmerk van ons. We geloven dat elke jeugdige zich kan en wil ontwikkelen en helpen daarin door onze benadering. Gecombineerd met humor en luchtigheid zorg dat voor ruimte bij de jeugdigen om te ontdekken wat ze kunnen, waar ze toe in staat zijn. Het praktisch hanteren van methodieken en dat kunnen vertalen naar waarom we dingen doen. In dat alles betrekken we de ouders, zij zijn voor onze jeugdigen het belangrijkste en wanneer ze volwassen worden, is dat het netwerk waar ze over het algemeen mee verder gaan. Geen dag is hetzelfde en we zijn goed in switchen, insteken op wat er zich voordoet. Individueel gericht maar het belang van het totaal niet uit het oog verliezend. We zijn humanist, geloven in de eigen kracht van mensen maar hebben zeker begrip voor religie en andere overtuigingen. Daarvoor bieden we ruimte in ons gezinshuis. De volgende methodische uitgangspunten hanteren we:

Eerste periode in het gezinshuis

Het komen wonen in een gezinshuis, is voor een jeugdige ingrijpend. Het is daarom erg belangrijk om de

volgende uitgangspunten te hanteren in de eerste periode (1 tot 2 maanden)

- minimale eisen stellen aan de jeugdige. Op deze manier kan de jeugdige zichzelf meer laten zien
- onderzoeken welke ruimte een jeugdige aankan.
- volgen van de jeugdige, niet meteen in de structuur van het gezinshuis drukken.
- ontdekken waar de krachten liggen maar ook waar de risico's liggen door verantwoord te experimenteren
- indien mogelijk en verantwoord medicatie afbouwen
- kijken naar het individu

De populatie in de gezinshuizen komt voor het grootste gedeelte uit reguliere residentiële voorzieningen waarbij het opvalt dat er veelal sprake is van een bepaalde mate van hospitalisatie. Deze jeugdigen zijn gewend aan een strak dagprogramma binnen een vaste structuur waarbinnen er minder ruimte is om zelfstandigheid te ontwikkelen. Daardoor vertonen deze jeugdigen veel aangepast gedrag waarmee hun werkelijke persoonlijkheid minder naar voren komt. De eerste periode is erop gericht om de jeugdige zichzelf te kunnen laten zien, binnen aanvaardbare en vooral veilige grenzen. Deze benadering past in de uitgangspunten vanuit de Browndale methodiek, waarover later in dit stuk meer.

Normalisatie

Een gezinshuis is zo veel mogelijk gericht op normalisatie van gedrag, omgeving en sociaal netwerk. Dat er elke dag dezelfde verzorgers zijn, geeft de mogelijkheid om dit ook echt te kunnen toepassen. Normalisatie wil binnen een gezinshuis zeggen dat de jeugdigen zo weinig mogelijk de beleving hebben dat ze binnen een instelling wonen. De dagelijkse gang van zaken verschilt niet met die van een “normaal” gezin. Planborden, wisseling van diensten, beloningssystemen en fasering zijn (over het algemeen) niet aanwezig. Het gezinshuis is gezellig en huiselijk aangekleed, de omgang is ongedwongen. Het bespreken van doelen gebeurt binnen een normale context zoals ouders dat soort zaken ook met hun kinderen bespreken binnen de opvoeding. Binnen een gezinshuis kunnen er ook huisdieren zijn en jeugdigen kunnen op een genormaliseerde manier bezoek ontvangen. Het “normale” leven wordt gestimuleerd ook in andere sociale omgang buiten het gezinshuis zoals bij verenigingen of afspreken met vrienden. Normalisatie is de basis waarop ons gezinshuis rust.

Oplossingsgericht werken

Het werken met methodieken of werkwijzen gebeurt ook in een huiselijke, ongedwongen sfeer. Het oplossingsgericht werken heeft als belangrijk kenmerk dat er wordt gekeken naar mogelijkheden en krachten die de jeugdigen in zichzelf hebben. Verschillende technieken vanuit deze methodiek zoals schaalvragen, krachtbronnen uitvragen en uitvergroten van positief gedrag, zorgen voor het vergroten van zelfvertrouwen en zelfinzicht. Er wordt minder stil gestaan bij alles dat is gebeurd maar vooral in het hier-en-nu worden plannen gemaakt. Het verleden wordt een plaats gegeven, hetzij

door gesprekken of door therapieën.

De Browndale methodiek

Er wordt uitgegaan van de routines, anchorpoints en limits bij de jeugdige.

Routines zijn zaken die dagelijks moeten zoals zelfverzorging, eten en goed slapen. Bij elke jongere wordt gekeken wat passend en helpend is. Routines moeten namelijk gebeuren en zijn niet onderhandelbaar.

Anchorpoints, dingen die de jeugdige laat zien of merken wanneer het even moeilijk of spannend is (bv. Gezichtsuitdrukking, druk gedrag, schreeuwen) Het zijn momenten waarop de gezinshuisouders actie ondernemen. Dit kan bv. door het tonen van begrip, troosten of een correctie en het aanbieden van alternatief gedrag. Uitgangspunt is dat een jeugdige gezien wil en moet worden. Op anchorpoints inspelen is onderhandelbaar, een jongere wordt betrokken bij de oplossing.

Limits zijn alle gedragingen die niet zijn toegestaan zoals verbaal of fysiek geweld. Hierover wordt niet onderhandeld maar gehandeld op een manier die is vastgelegd binnen het behandelplan.

Het onderscheid tussen routines, limits en anchorpoints biedt duidelijkheid in het gedrag van de jeugdigen.

Systemisch werken

Ouders en verzorgers hebben binnen het gezinshuis een belangrijke positie. Het is van het grootste belang dat ouders kunnen instemmen met de plaatsing. Het is niet nodig om dit meteen vanaf het begin van de plaatsing te realiseren maar is wel een doel op zich. Een jeugdige kan zich pas helemaal overgeven aan de zorg in het gezinshuis wanneer ouders/verzorgers goedkeuring kunnen geven aan de plaatsing.

Ons gezinshuis werkt dan ook zeer systemisch met als doel om het systeem van oorsprong zo veel mogelijk te betrekken en te laten participeren in het gezinshuis. Dat is zo belangrijk omdat werken aan het totale systeem, het perspectief voor de jeugdige enorm positief beïnvloedt.

Voor ouders/verzorgers kan een plaatsing confronterend zijn omdat het een normale gezinssituatie benadert. Ouders in positie brengen en houden is daarom helpend bij de totale zorg.

Volgend op de systemische benadering is het in kaart brengen en het ontwikkelen van het sociale netwerk van de jeugdige een doel. Vaak heeft de doelgroep in de gezinshuizen een klein tot minimaal sociaal netwerk. Dat heeft met cliëntkenmerken te maken en met de vaak zorgelijke thuissituatie. Door aan deze beide zaken te werken ontstaat er veelal ruimte om het sociaal netwerk te bestendigen en eventueel uit te breiden. Dat kan bijvoorbeeld door in te schrijven bij een vereniging of een baantje te zoeken. Binnen het gezinshuis wordt dit goed onderzocht en worden er plannen op gebaseerd.

Alle genoemde methodieken worden gecombineerd toegepast afhankelijk van de situatie en de vraag vanuit de jeugdige.

Algemene methodische doelen:

- De jongere voelt zich thuis en veilig binnen het gezinshuis.
 - Voor elke jongere is er ruimte voor een individuele aanpak
 - De jongere beschikt over kennis en vaardigheden die nodig zijn om de ontwikkelingstaken te vervullen.
- Er is een balans tussen taken en vaardigheden
- Het probleemgedrag van de jongere is verdwenen of naar een acceptabel niveau verminderd doordat de jeugdige adequate handelingsalternatieven leert en toepast.
 - De jeugdige kent de eigen problematiek, mogelijkheden en beperkingen beter en kent en herkent de daarmee gepaard gaande risicofactoren en beschermende factoren beter.
 - De jeugdige heeft een (meer) adequate manier gevonden in het omgaan met de licht verstandelijke beperking
 - De jeugdige en zijn systeem zijn gemotiveerd voor het wonen of logeren in het gezinshuis.
 - De jeugdige heeft perspectief op het gebied van scholing / werk, relaties, wonen en vrijetijdsbesteding.

Behandeling

Het is een misverstand dat gezinshuizen vooral een woon/verblijf functie bieden. Er is sprake van mediërend behandelen binnen ons gezinshuis. Ook dat gebeurt op een ongedwongen manier in de normale loop van de dag. Mediërend behandelen slaat veel beter aan in een gezinshuis dan op een leefgroep. Dat komt doordat er elke dag dezelfde verzorgers aanwezig zijn waardoor de continuïteit van behandeling geborgd wordt. Mediërend behandelen kan bijvoorbeeld bestaan uit systematisch aanpakken van problematisch gedrag, eetproblemen, sociale problematiek of vergroten van zelfvertrouwen. Mediërend behandelen in een gezinshuis wordt vastgelegd in het zorgplan en geëvalueerd tijdens een zorgplanbespreking. Mediërend behandelen kan een aanvulling zijn op externe behandeling (b.v. EMDR of speltherapie) en deze ondersteunen.

Logeeropvang

Gezinshuis Woonst biedt twee logeerplekken. Op deze plekken kunnen we jeugdigen opvangen die af en toe een plek nodig hebben om een weekend of vakantie naar toe te kunnen. Dat kan ter ontlasting van ouders zijn of een vraag vanuit een ander gezinshuis of pleeggezin zijn. Een aanmelding voor een logeerplek verloopt op dezelfde manier als bij een reguliere plaatsing, dus via de gezinshuisouders en de gedragswetenschapper en Driestroom die mede beoordeelt of het passend en mogelijk is.

We staan open voor een nauwe samenwerking met (pleeg)ouders/verzorgers waarbij sprake kan zijn van een co-ouderschap. Daarmee bedoelen we dat er sprake is van een gezamenlijke lijn in de opvoeding en benadering van de jeugdige, gericht op het vergroten van vaardigheden en capaciteiten van het netwerk van herkomst. Logeren kan daarom ook worden gevraagd vanuit een tijdelijke plaatsing in ons gezinshuis. Co-ouderschap is een kans om uithuisplaatsing van jeugdigen te voorkomen, immers kinderen horen bij hun ouders te wonen en niet in een gezinshuis als dat ook maar een beetje mogelijk is. Logeeropvang gecombineerd met co-ouderschap is daarop gericht dat zich uit in aansluitende doelen, rekening houdend met de capaciteiten en mogelijkheden van alle betrokkenen. Een gezamenlijke,

overeenstemmende benadering en afspraken steunen een kind en ouders en empoweren het netwerk van herkomst. Oefenen met en uitvoeren van opvoedingsvaardigheden zijn misschien wel de belangrijkste kenmerken in co-ouderschap in samenwerking met ons gezinshuis. Daarbij wordt snel duidelijk waar hulp en ondersteuning nodig is, alles met maatwerk als basis in het achterhoofd en met zo weinig mogelijk verschillende hulpverleners als betrokkenen.

Het doel van logeren is in eerste instantie het bieden van een veilige en voorspelbare plek waar de jeugdige zich op zijn gemak kan voelen en zichzelf kan zijn.

De maximum leeftijd voor logeren is 12 jaar oud bij aanvang van het logeren in ons gezinshuis.

Over het werken aan doelen worden van tevoren afspraken gemaakt, ook over de manier waarop deze worden vastgelegd en gerapporteerd.

De basis van logeren heeft wel normalisatie als uitgangspunt waarbinnen rust en “het gewone leven” leidend is. Een logeerplek is in eerste instantie geen behandelplek.

WZD (Wet zorg en dwang) / vrijheidsbeperkende maatregelen

Ons gezinshuis hanteert de wet- en regelgeving vanuit de WZD. Wanneer er vrijheidsbeperkende maatregelen genomen moeten worden, zal dit na afstemming met betrokkenen, worden vastgelegd in het zorgplan. Vrijheidsbeperkende maatregelen zijn in principe altijd van tijdelijke aard, worden volgens schema geëvalueerd en moeten tot doel hebben dat ze op gegeven moment niet meer nodig zullen zijn.

Verslaglegging en procedures

Ons gezinshuis voegt zich in de verplichte registratie en protocollen zoals bijvoorbeeld binnen HKZ normeringen zijn vastgelegd en binnen Driestroom gangbaar zijn. Ons gezinshuis voegt zich naar de behandelcontext zoals bij Driestroom wordt toegepast. Daarmee willen we transparant en veilig werken en aantonen dat ons gezinshuis de hulp en ondersteuning biedt die nodig is.

(zie ook bijlage: taken en verantwoordelijkheden behandeling Driestroomhuizen.)

WAT BIEDEN WE?

Binnen ons gezinshuis bieden we:

- perspectiefbiedende plaatsing
- tijdelijke plaatsing
- logeeropvang

Daarbij zijn onderstaande uitgangspunten leidend:

- veiligheid
- voorspelbaarheid

- elke dag dezelfde verzorgers
- samenwerking met ouders
- transparantie naar betrokkenen (ouders, Driestroom, (gezins)voogden en anderen)
- ontplooiing en ontdekken van mogelijkheden.
- professionaliteit
- behandelcontext